

Vrtnarske grablje.

Vrtnar ne more delati brez grabelj. Ž njimi poravnava prekopano zemljo, spravlja seme pod zemljo, čisti in grabi pota i. t. d. Grablje imamo sedaj lesene ali

Podoba 2.

pa železne. Vsak pa dobro ve, kako je z lesenimi grabljami. Res niso drage, zato se pa pokvarijo vsak hip, in če pomislimo, koliko lesenih grabelj se zraabi, predno niso ene železne za nič, tedaj pa nas železne vendar menj stoje. Podoba 2. kaže našim čitateljem prav praktične železne grablje, katere prav živo priporočamo.

Razne reči.

* Kako vsejana semena obvarovati ptičev. Grahovo seme, sadne peške itd. zobljejo, kakor znano, ptiči kaj radi. Po izkušnjah nekega praktičnega vrtnarja se ubranijo nadležni ptiči najbolj s tem, da se na dotične gredice mrtva mačka na dobro vidnem kraju obesijo. Če se vsaj vsak drugi dan na kako mesto to strašilo postavi, lahko je ves vrt obvarovati sitnih ptičev. Ako je to res, bilo bi dobro tudi poskusiti zoper drzne mačke po sadnih vrtilih in vinogradih.

* Petroleja nikar pri rastlinah rabiti. Dostikrat se priporoča s petrolejem (smrdljivim oljem) preganjati mravlje ali uši na rastlinah. Izkušnje pa kažejo, da je petrolej vsem rastlinam zelo škodljiv, tako da navadno posahnejo. Nikar toraj z mrčesom vred rastlin pokončavati!

* Rodovitnost sadnega drevja se povikša, tako trdijo nekateri, posebno francoski sadjarji, ako se drevju deblo in močnejše veje, ravno predno cvete, ovijajo s slamatimi vrvmi ali trstjem, toda vsaj sredi meseca junija se morajo ti ovoji zopet sneti, ker bi bila sicer koža premehka in bi mrčes imel prelepo zatišje pod slamo.

* Kropiva kot lek. V „Ruskem Sadorodstvu“ gospa Mesojedova pripoveduje po mnogih izkušnjah, da ima navadna kropiva ravno tako zdravilno moč, kakor arnika. Zeleni listi kropivni, ako niso čisti, umijejo se in natičijo v steklenico ter nalijejo z alkoholom (špiritom). Čez nekaj tednov je nastoj gotov, in ako se poklada v njem namočena cunjica na rano, celo zastarelo, zaceli se rana takoj. Nastoj je dober za vsake zunanje rane, samo da se mora priliti polovico čiste vode, predno se rabi. Tak lek je posebno kmetu večkrat potreben, in si ga gotovo vsakdo laže priskrbi, nego arniko.

H—k.

* Zakaj odhaja od konj oves neprebavljen in kako to odpraviti? Poleg sena in rezanice je konjem najbolj navadna piča oves. Daje se jim ali sam ali mešan z

rezanico. Znano je pa, da se med konjskim gnojem pogosto nahaja prav cel, neprebavljen oves. Taka piča je zavržena, ker namena svojega: živini dati redilnih moči, ni dosegla in med gnojem popušča zrnje in s tem vabi največkrat kmetijstvu škodljive živali, katere gnoj razkopavajo. Da zaužiti oves odhaja neprebavljen od konja, krivo je ali to, ako je sicer zdrav, da se mu sploh ovsa daje preobilo, da ima primeroma premalo druge krme, ali pa da ima slabe zobe. O konjskih boleznih, katere povzročajo slabo prebavljanje, nimamo namena pri tej priliki govoriti, ker bi bila to preobširna naloga; omenjamo samo sploh, da je pri konjih, kakor pri vsaki živali sploh, na to gledati, da odhaja od nje blato redno; in v ta namen priporoča se, konjem večkrat dajati po nekoliko grenke soli. Ako je vzrok slabega prebavljanja v tem, da dobiva konj preveč ovsa, a premalo druge krme, pomagati je celo lahko, da se ovsu primeša več rezanice in sploh daje več sena. Ako pa ima konj zobe slabe, treba je oves na debelo zmleti. S takim ravnanjem ohrani si gospodar konje zdrave in krepke in razen tega se varuje škode, ker ne zametava dobre piče, ki mu lahko dobro zaleže pri drugem gospodarstvu.

* Razušene sodove namočiti nasvetuje „Werkstatt“ tako: Napolni sod s slamo ali slabim senom. Nalij ga potem z vodo in naloži nekaj kamenov. Voda sicer vsa izteče, a namočena slama ali seno pespešuje namako lesa.

* Da se svetilke ne kadé, priporoča se sledeči prav lahki pripomoček: Stenj se namoči v hudem jesihu, in kadar se posuši, ni od svetilek ne dima ne smradu.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 228. Primerilo nam se je vže večkrat, da pravilno oteletivšim se kravam ni šel trebež v pravem času od njih, in morali smo živinozdravnika klicati na pomoč. Kaj je temu vzrok in kako s takimi kravami ravovati? (G. R. v L.)

Odgovor: Vzroki, da trebež ne gre od krav, so zelo različni. Taki vzroki so: Ali je trebež z maternico preveč zaraščen; ali krč zapira maternično ustje, da trebež, če ravno ločen, ne more od krave, ali pa so porodni popadki popolnoma ponehali, in zato trebež ne more ven. Nekateri teh vzrokov pa lahko izvirajo od slabe krme, od pijače, kateri je gnojnica primešana, ter od dima iz rudniških fabrik, ki se useda na krmske rastline. Zadnje je pri Vas v Idrijskih hribih prav zelo lahko mogoče. Ako je trebež z maternico preveč zaraščen, kar je zlasti takrat, kadar je gobat, pokličite živinozdravnika, da kravi pomaga. Če pa krč zaprta maternično ustje, ali če so popadki nehali, pa prav dobro pomaga peteršiljeva voda, ki se tako le naredi: Skuha se v štirih litrih vode eno pest peteršiljevih korenin in zelišča. Kuhaj toliko časa, da so korenine prav